

Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΥΘΡΕΑΣ

Ι. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Στην Κυθρέα και τὰ περίχωρα στὰ παλιὰ χρόνια ὑπῆρχε ἄρκετὴ κτηνοτροφία λόγω τοῦ νεροῦ καὶ τοῦ ἀχύρου. Ἡ παραγωγή κρέατος τουλάχιστον ξεπερνοῦσε τὲς ἀνάγκες τοῦ τόπου. Στὴν Ἄνω Κυθρέαν ὑπῆρχαν πολλοὶ αἰγοβοσκοὶ γιατί ἔβοσκαν στὰ λακκοβούναρα καὶ στὰ ψηλὰ ὄρη. Ἴσως νὰ εἶχαν τρεῖς ἕως τέσσερις χιλιάδες αἴγες.

Στὴν κάτω Κυθρέαν εἶχε ἀρκετοὺς γεωργοὺς ποὺ καλλιεργοῦσαν τὴ γῆ μὲ βόδια. Θὰ ἦταν πάνω ἀπὸ 200 ζευγάρια σ' ὅλη τὴν περιοχὴ. Τὰ μικρὰ τὰ πάχαιμαν καὶ τὰ πουλοῦσαν γιὰ κρέας ἢ γιὰ ζευγάρια. Ἀκόμη πολλοὶ μὴ γεωργοὶ ἀγόραζαν ἀπὸ ἄλλες περιοχὲς μικρὰ δαμαλάκια καὶ τὰ μεγάλωναν γιὰ κρέας ἐπειδὴ διέθεταν χόρτα.

Στὴν κάτω Κυθρέαν καὶ ἰδίως στὸ Νέο Χωριό εἶχαν ἀρκετὰ κοπάδια πρόβατα καὶ ἔτσι ἡ περιοχὴ εἶχε πόλικο κτηνοτροφικὰ προϊόντα: χαλλούμια, ἀπαράδες, κρέας.

Στὰ τελευταῖα χρόνια ποὺ λιγότεψαν τὰ κοπάδια, ὅλες σχεδὸν οἱ οἰκογένειες εἶχαν οἰκόσιτες αἴγες ποὺ 3—5 γειτόνισσες ἔσμιγαν τὸ γάλα καὶ ἔκαναν ἐναλλάξ τὰ χαλλούμια καὶ τὸν τραχανά τους.

Ὅλες οἱ οἰκογένειες πάλι εἶχαν ὄρνιθες, περιστέρια, ἄλλες κοινέλια καὶ ἔτσι δὲν ἔπρεχαν καὶ συχνὰ στὸ κρεοπωλεῖο. Πολλὲς οἰκογένειες ἀνάγιωναν χοίρους καὶ μερικοὶ μάλιστα ἔσφαζαν ἕνα γιὰ τὰ παστὰ καὶ τὰ λουκάνικα στὸ σπίτι. Λόγω τῶν ἀλευρομύλων ἦτο εὐκόλος ἡ προμήθεια πιτύρων καὶ κριθαλεύρου. Μικρὰ γουρουνά-

κια ἔφερναν ἢ ἀπὸ τὴν Πάφον ἢ ἀπὸ τὸ Ριζοκάρπασον.

Μόνον ἕνα ὄρνιθοτροφεῖο ἴδρυσε ὁ μ. Ἀντώνης Κυριακίδης στὸ «Φιλλέρι».

Ὅσο γιὰ γαλακτοφόρες ἀγελάδες ὁ κ. Μάκης Χρίστου ξεκίνησε μὲ 3—4 ἀγελάδες καὶ προώδευσε ὥστε νὰ ἰδρῦση τὸ καλύτερο βουστάσιο τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς στὴν Λευκωσία. Εἶχε πάνω ἀπὸ 200 ζῶα. Κάθε ἀγελάδα του ἔδινε 24 ὀκάδες γάλα τὸ ἡμεροῦκτιο. Ἰκατὰ τὸ θέρος ἔπαιρνε μερικὲς στὸ Τρόδος καὶ διένειμε ἀποστειρωμένο γάλα στοὺς Ἑγγλέζους καὶ τοὺς παραθεριστές.

Ὅταν ἦρθαν τὰ τρακτέρ ἄρχισαν νὰ ἐκτοπιζοῦν τὰ βόδια τοῦ ζευγαριοῦ. Κάθε ἕνα ἔκανε δουλειὰ γιὰ 8—10 ζευγάρια. Ἔτσι στὴν Κυθρέα ἔμειναν μόνο 2—3 ζευγάρια βόδια μόνον.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ποιμνιστρόφοι ἄρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ λιγοστεύουν, διότι ἦτο βασανιστικὸ ἐπάγγελμα λόγω τοῦ ὅτι τὰ τρακτέρ καλλιεργοῦσαν ὅλην τὴν γῆ καὶ ἔτσι δὲν ἔμενε οὔτε χόρτο οὔτε «ποκαλάμι» οὐρπη γιὰ τὰ κοπάδια.

Στὰ χοιμηλὰ ὄρη ἡ αἶγα τέθηκε ὑπὸ διωγμὸν καὶ ἔτσι ἡ κτηνοτροφία καὶ σὲ βόδια καὶ σὲ αἰγοπρόβατα ἔπεσε πολὺ, σχεδὸν ἐξεμηνδίσθη.

Μόνο στὸ Παλαίκυθρο πολλὰ σπιτία εἶχαν γαλακτοφόρες ἀγελάδες, διότι βρῆκαν ὑπόγεια νερὰ καὶ ἔβαλαν πολυτεῖς τριφύλλι. Εἶχαν καὶ τὸν κάμπο μὲ χόρτα καὶ σανό.

